

Analysavdelningen
Enheten för policyanalys
Anna Lock
016-544 23 21
anna.lock@energimyndigheten.se

Näringsdepartementet
Mäster Samuelsgatan 70
103 33 Stockholm

Samt per epost
Kajsa.lindstrom@enterprise.ministry.se

Remissyttrande angående Riksrevisionens granskningsrapport: Infrastrukturplanering – på väg mot klimatmålen? (RiR 2012:7)

Sammanfattning

- Energimyndigheten konstaterar att Riksrevisionens granskning tydliggör att en väl grundad infrastrukturpolitik är viktig för uppfyllelse av klimatmål, mål för förnybar energianvändning och mål för energieffektivisering.
- Energimyndigheten delar synen att den långsiktiga klimatpolitiken för transportsektorn behöver konkretiseras och tydliggöras i högre utsträckning. Energimyndigheten bedömer att detta bör göras inom ramen för regeringens kommande Färdplan 2050, och konstaterar att detta arbete har påbörjats.
- Tydliggörande av samband och avvägningar mellan infrastrukturplanering och klimatmål jämte ökad samordning av Trafikverkets underlag bedöms ge ökade förutsättningar för att infrastrukturplaneringen ska kunna bidra i högre utsträckning till uppsatta klimatmål. Infrastrukturplanen och relevanta beslutsunderlag bör tydligt redovisa hur koldioxidutsläpp förändras samt hur uppfyllelsen av klimatmål påverkas.
- De samhällsekonomiska kalkyler som ligger till grund för infrastrukturplanen är centrala för att bedöma investeringarnas lönsamhet och för att förbättra samordningen mellan infrastruktur- och klimatpolitik.

Energimyndighetens ställningstaganden

Energimyndighetens ställningstaganden redovisas utifrån sammanställningen av Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer i kapitel 8.

Riksrevisionen konstaterar (från kapitel 3) att det är svårt att se hur en trafikslagsövergripande ansats har fått genomslag i planeringen. Anledningen sägs vara att fördelningen mellan trafikslag låstes av regeringen som en förutsättning för Trafikverkets planering. Energimyndigheten anser att en

trafikslagsövergripande infrastrukturplanering är viktig för den samhällsekonomiska kostnadseffektiviteten. Det noteras dock att de övergripande behovsanalyser i transportsystemet som föregår regeringens inriktningsproposition (och som beskrivs i kapitel 2) inte verkar ha ingått i granskningen. Energimyndigheten hade gärna sett att granskningen även omfattade dessa behovsanalyser. Eftersom denna del av planeringsprocessen inte verkar ha omfattats av granskningen, väljer Energimyndigheten att inte kommentera denna slutsats och påföljande rekommendation från Riksrevisionen.

Riksrevisionen drar slutsatsen att trafikökningar på väg (som ett resultat av väginvesteringar) är svåra att förena med klimatmål, och att det är otydligt om infrastrukturplanen bidrar till uppfyllelse av klimatmål eller inte. Riksrevisionen anser vidare att regeringens rapportering till riksdagen om avvägningen mellan klimatmål och transportbehov inte har varit tydlig. Energimyndigheten konstaterar att insyn och transparens är viktigt för att lyfta avvägningar mellan klimatmål och kapacitetsbehov, och Energimyndigheten vill därför betona att infrastrukturplanen och relevanta beslutsunderlag tydligt bör redovisa hur koldioxidutsläpp förändras samt hur uppfyllelsen av klimatmål påverkas. Riksrevisionens rekommendationer till regering och Trafikverket i dessa avseenden anses kunna bidra till ökad tydlighet, transparens och samordning.

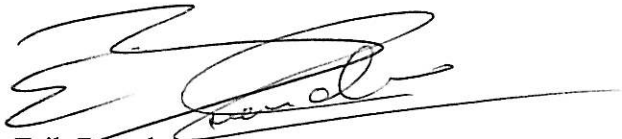
Riksrevisionen bedömer (från kapitel 4) att regeringens otydliga styrning av hur klimatmålen ska beaktas har bidragit till underskattningar av koldioxidutsläppen som följer av den nationella infrastrukturplanen. Energimyndigheten anser att en otydlig transportpolitik i relation till klimatmål påverkar förutsättningarna för de samhällsekonomiska kalkyler och prognoser som görs inom ramen för infrastrukturplaneringen. Energimyndigheten har tidigare framfört behovet av en tydlig definition av begreppet fossiloberoende fordonsflotta till 2030. Riksrevisionens rekommendation att fastställa en utsläppsbana för transportsektorn inom ramen för pågående arbete med Färdplan 2050 anses ligga i linje med detta. Färdplanen bör sedan utgöra ett viktigt underlag för kommande infrastrukturplanering.

Energimyndigheten delar Riksrevisionens slutsats (från kapitel 5) att fortsatt forskning är viktigt som en del i det långsiktiga arbetet med 2030- och 2050-målen för transport- och klimatpolitiken. Energimyndigheten anser att dessa mål inte går att nå enbart med teknikåtgärder utan också kräver byte av och prioritering mellan transportslag.

Slutligen har Riksrevisionen även granskat Trafikverkens användning av prognosmodeller, och konstaterar (från kapitel 7) att dessa underskattar utsläppen av koldioxid på flera sätt. Energimyndigheten konstaterar att det är ett kontinuerligt utvecklingsarbete att förbättra prognosmodeller och antaganden i samhällsekonomiska kalkyler som används som beslutsunderlag. Detta är Trafikverkets uppdrag, och Energimyndigheten har därför inte kommenterat detta närmare. Energimyndigheten vill betona att en otydlig politisk styrning kan innebära svårigheter att väga in klimatnyttan i de samhällsekonomiska kalkyler som ligger till grund för infrastrukturplanen. Energimyndigheten bedömer att

antaganden i dessa samhällsekonomiska kalkyler är centrala för att kunna förena infrastrukturpolitik med klimatmål.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Erik Brandsma. Vid den slutliga handläggningen har därutöver direktören Andres Muld, avdelningscheferna Anneli Eriksson, Zofia Lublin, Birgitta Palmberger, Mattias Eriksson, Anne Norstedt och Anita Aspegren, verksjuristen Mattias Carlquist samt handläggarna Olov Åslund och Peter Kasche deltagit. Föredragande har varit handläggaren Anna Lock.

Erik Brandsma
Anna Lock